

Šéfredaktor: Ing. Mgr. Martin Hriňák
Webová stránka: <http://www.mladyvedec.sk/>
E-mail: mladyvedec@mladyvedec.sk
Predplatné: predplatne@mladyvedec.sk
www.mladyvedec.sk/predplatne.html
Tel.: 0944 904 706
Vydavateľ: APROMOD, s. r. o.
M. R. Štefánika 716/29
900 46 Most pri Bratislave
IČO: 46323538
DIČ: 2023340110
IČ DPH: SK2023340110
Web: <http://www.apromod.sk>

Korešpondenčná adresa:

APROMOD, s. r. o.
Mladý vedec
M. R. Štefánika 716/29
900 46 Most pri Bratislave

APROMOD

Evidenčné číslo: EV 2568/08

ISSN: 1337-5873

Číslo 38, jeseň 2018 (12. ročník).

Vychádza štyrikrát ročne.

Náklad: 500 kusov

Cena: 2,52 € vrátane DPH

Vydávanie časopisu je spolufinancované z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Akékoľvek použitie textov a obrázkov bez písomného povolenia vydavateľa je zakázané.

Je tu jeseň a s ňou ďalšie číslo nášho časopisu. Tento rok je neobyčajne teplý a priaznivý pre poľnohospodárov, takže aj ovocia a zeleniny je všade dostatok. Ako to ale bude vyzeráť v zime? Bude teplá a mierna alebo aj zime budeme zažívať extrémne teploty? Striedanie ročných období by sme mohli nazvať aj biologickými hodinami našej prírody a odchýlky od dlhodobého priemeru ako občasnú fluktuáciu okolo rovnovážneho stavu. Ak sú však odchýlky dlhodobé a výrazné, môžu viesť k rôznym chorobám a patologickým stavom. Kde je však hranica medzi nimi? Podobné otázky si kladie mnoho ľudí a vedcov. Patríte medzi nich aj vy? V tomto čísle sa odpovede na tieto otázky síce nedozvieme, avšak dozvieme sa, ako boli objavené mechanizmy, pomocou ktorých fungujú naše individuálne biologické hodiny, nositeľmi Nobelových cien za fyziológiu alebo medicínu za rok 2017.

Úvodným článkom tohto čísla je článok o jednom z Kanárskych ostrovov, o ktorých sme písali v minulom čísle časopisu. Predstavíme si najväčší z nich – ostrov Tenerife. Dozvieme sa množstvo zaujímavostí z jeho histórie i súčasnosti.

Z biológie sa v tomto čísle časopisu dozvieme zaujímavé informácie o motýľoch, ktoré môžeme každé leto pozorovať v prírode – o babôčkach. A že nejde len o babôčku admirálsku, ale o veľa rôznych druhov, zistíte v článku Motýle – babôčky. Zo živočíšnej ríše sa pozrieme aj na niekoľko živočíchov, ktoré obývajú veľké hĺbky svetových morí a oceánov, v článku Hlbokomorské (po)tvory. Botanickú časť biológie venujeme orgovánu obyčajnému, ktorý určite poznáte aj vy vďaka jeho prenikavej vôni.

V seriáli článkov o osobnostiach sme sa v tomto čísle rozhodli dať priestor štyrom – Levovi Davidovičovi Landauovi, Jeanovi le Rond d'Alembertovi, Dionýzovi Ilkovičovi – nášmu úspešnému fyzikovi i pedagógovi a Ottovi von Guerickevi, ktorý pokusmi ukázal, ako sa dá využiť vákuum v praxi. Vyskúšajte si jeden z jeho experimentov aj vy v škole a zašlite nám fotografie z jeho realizácie. Tie najzaujímavejšie oceníme predplatným časopisu na nasledujúci rok a zverejníme v niektorom z nasledujúcich čísel časopisu.

Ako aj v minulom roku, aj tento rok máme pre vás pripravených niekoľko súťaží. Do 11. ročníka fotografickej súťaže sme dostali 43 zaujímavých fotografií, tie najzaujímavejšie nájdete na štvrtej strane obálky časopisu.

Prinášame vám aj zadania 12. ročníka našej korešpondenčnej súťaže a zadania 1. série korešpondenčnej súťaže časopisu MATMIX a veríme, že sa do nich opäť v hojnom počte zapojíte.

V predchádzajúcom čísle sme zverejnili krátku reportáž o tom, ako prebehlo sústredenie najlepších riešiteľov korešpondenčného seminára Labák. V tomto čísle prinášame zadania prvej série súťažných úloh, takže ak vás tento seminár zaujal, môžete sa doň tento rok zapojiť aj vy.

Prajem vám všetko dobré v tomto školskom roku a verím, že si v časopise opäť nájdete veľa článkov, ktoré vás budú zaujímať.

Martin Hriňák